

RUKAN KOULU

VALINNAISET AINEET JA KURSSIT

LV. 2024 - 2025

9. LK

VALINNAISET AINEET

Kuvataide

Käsityö, kovat materiaalit

Käsityö, pehmeät materiaalit

Liikunta

Musiikki

Vuosi yrittäjänä

TAITO- JA TAIDEAINEVALINTA

Kotitalous

Kuvataide

Käsityö, kovat materiaalit

Käsityö, pehmeät materiaalit

Liikunta

PUOLIKURSSIT

Lupa kokata hygieenisesti

Ilmaisutaitoa

Kirjansidonta

Kitarakurssi

Koodausta ja robotiikka

Kuvispaja

Käsinukkekurssi

Kätevästi kässää

Leivontakurssi

Makuja maailmalta

Pesäpallokurssi

Pienmoottorikurssi

Seikkailukurssi

Ukulelekurssi

Valokuvauskurssi

Kohti omaa ratkaisua...

Rukan koulu tarjoaa mahdollisuuden vaikuttaa omaan opinpolkuun valinnaisuuksien kautta. Valinnaisuuksissa noudatamme Kuusamon kaupungin tuntijakoa. Yhdeksännellä luokalla valinnaisuutta on yhteensä 5 vuosiviikkotuntia.

Valinnaisuudet muodostuvat kolmesta paketista:

valinnainen aine – yksi kahden vuosiviikkotunnin aine

taito- ja taideaine – yksi kahden vuosiviikkotunnin aine

Kaksi puolikurssia - yhden puolikurssin pituus on ½ vuosiviikkotuntia (n 18 tuntia). Puolikurssi toteutetaan yhdessä jaksossa 2 oppituntia/viikko.

Valinnaisuuden tarkoituksena on tarjota nuorelle mahdollisuus syventyä itseään kiinnostaviin aineisiin syvällisemmin. Valinnaisaine arvioidaan päättötodistuksessa numeroin ja numerot huomioidaan haettaessa toiselle asteelle ammatilliseen perustutkintokoulutukseen. Puolikurssien suoritukset arvioidaan hyväksyty/hylätty.

Valinnat tehdään lukuvuodeksi kerrallaan. Valinnoista on hyvä keskustella huoltajan kanssa. Valinnat tehdään Wilmassa.

Lisätietoja valinnaisuuksista ja kurssien sisällöistä saat kurseja opettavilta opettajilta.

KUVATAIDE - PIIRUSTUS JA MAALAUUS

Kuvataiteen piirustuksessa ja maalauksessa tutustutaan erilaisiin piirustus- ja varjostustekniikoihin sekä välineisiin ja väreihin, kuten esim. lyijykynä, hiili ja muste. Harjoitellaan sommittelua ja tehdään käytännön harjoituksia, kuten luonnospiirroksia ja piirrostutkielmia esim. esineistä, ympäristöstä ja ihmisestä. Tutustutaan värioppiin, harmonioihin ja erilaisiin maalaustyyleihin ja tekniikoihin eri väreillä, kuten vesi- ja peitevärit sekä pastelliliidut.

KÄSITYÖ, PEHMEÄT MATERIAALIT

Tekstiilityössä suunnitellaan ja valmistetaan toiveiden, muodin ja vuodenajan mukaan aiempia taitoja soveltaen vaatteita ja asusteita erilaisista kangasmateriaaleista. Mittoja ottaessa ja kokoa valitessa, kaavoja piirtäessä sekä kangasta leikatessa ja ommellessa vahvistuu taito tuottaa valmiita vaatekappaleita.

Tutustumme kurssilla myös kodintekstiilien suunnitteluun vaikuttaviin tekijöihin. Sisustuslehdistä ja kirjallisuudesta sekä muusta ajankohtaisesta materiaalista kootaan ajan sisustamisen muotoja, värejä ja muotia. Suunnitellaan ja valmistetaan oppilaiden toiveiden perusteella jokin tekstiili kodin sisustukseen.

KÄSITYÖ, KOVAT MATERIAALIT

Tavoitteet ja sisältö:

- vaativampien koriste- ja tarve-esineiden valmistus
- työturvallisuusnäkökohtien kertaus
- valmistettävien esineiden suunnittelu, mitoitus ja kustannukset (materiaalin valinta määrärahojen puitteissa)
- pintakäsittelytavat
 - o omien esineiden kunnostus ja entisöimismahdollisuus
- paikalliset käsityöperinteet (vierailu)
- erilaisten metalliesineiden ja elektronisten laitteiden valmistus
- metallialan perustyötavat (syventelyä)

- liittämistavat, erilaiset työstötavat, kuumamuotoilu, lämpökäsittelyt, erilaiset hitsaus- ja juotostavat, sorvaus
- sähkökoneiden turvallisuusnäkökohdat, sähköopin perusteita, elektroniikan komponentit, niiden tuntemus ja käyttö

LIIKUNTA - PALLOILU JA TOIVELAJIT

- monipuolinen palloilusisältö: mm. pesäpallo, jalkapallo, lentopallo, koripallo, salibandy, pingis, sulkapallo ja tennis
- palloilusisällön lisäksi kurssilla toteutetaan paljon oppilaiden toivelajeja
- opitaan jokaisen lajin lajitaitoja sekä sääntöjä
- opitaan toimimaan tuomarina liikuntatunnilla
- omaksutaan fair play-ajattelu

MUSIIKKI

Musiikin 9. – luokan valinnaisaine keskittyy bändisoittoon.

Tutustutaan bändisoittimiin ja saat harjoitusta valitsemasi soittimen soittamiseen tai lauluun. Suunnittelemme ja harjoitteleme yhdessä ohjelmiston, joka esitetään lopputyönä yleisölle. Perehdymme myös erilaisiin musiikkityyleihin sekä laulujen säveltämiseen ja sanoittamiseen.

Teemme mahdollisuuksien mukaan oman tallenteen, jonka saat muistoksi mukaasi. Samalla tutuksi tulee studiotyöskentelyn perusasioita, kuten äänitys ja miksaus.

VUOSI YRITTÄJÄNÄ

Kurssin aikana toteutetaan oikealla rahalla toimiva yritys, joka voi esimerkiksi tuottaa palveluita tai valmistaa ja myydä jotain tuotetta. Liikeidean oppilaat saavat valita itse.

Vuosi alkaa liikeidean kehittämällä ja yrityksen perustoimilla. Vuoden aikana pyöritetään toimintaa ja keväällä yritys lakkautetaan. Yrityksen tuotot oppilaat jakavat keskenään tehtyjen työtuntien mukaan.

NY-Vuosi yrittäjänä tarjoaa turvallisen vaihtoehdon yritysmaailman koukeroihin tutustumiselle.

Lisätietoa Vuosi yrittäjänä-ohjelmasta: <https://vuosiyrittajana.fi/>

KOTITALOUS

Syvennetään ja täydennetään perusopetuksessa hankittuja kotitalouden tietoja ja taitoja suunnittelemalla ja valmistamalla monipuolisia ja terveellisiä aterioita ja leivonnaisia. Opetus perustuu käytännön toimintaan ja ryhmässä työskentelyyn, jolloin kädentaitojen lisäksi myös yhteistyö-, vuorovaikutus- ja neuvottelutaidot kehittyvät. Yhdessä tekeminen ja onnistumisen ilo ovat keskeisiä sisältöjä.

- ajankohtaisien reseptien testausta
- elintarviketiedon, ruoanvalmistuksen ja leivonnantaitojen syventäminen
- ateriasuunnittelu ja toteutus
- erityisruokavaliot
- kansainväliset keittiöt
- juhla- ja tapakulttuuri

KUVATAIDE

Tuntien keskeisiä sisältöjä ovat tekemisen ilo ja oman kuvailmaisun kehittäminen. Tuntien aikana teemoihin ehditään pureutua syvällisemmin, kokeilla useampia tekniikoita tai työstää aiheita pidempään. Aiemmin tutuksi tulleiden tekniikoiden lisäksi perehdytään kuvataiteen keinoihin esimerkiksi valokuvauksen, sarjakuvan, grafiikan, kankaanpainon ja veistostekniikoiden avulla.

Kuvataiteessa opetellaan luomaan kuvia Rukan ympäristön, mediakuvien sekä mielikuvituksen antamista virikkeistä. Omien teosten lähtökohtana voidaan käyttää myös musiikkia, kuvataidetta tai kirjallisuutta. Tunneilla käsitellään nykyajan visuaalisia ilmiöitä, kuten mainontaa, muotoilua ja valokuvaa sekä tutustutaan taidehistorian klassikoihin ja rakennustaiteeseen. Tehtäviä tehdään sekä yksin että ryhmissä.

KÄSITYÖ, PEHMEÄT MATERIAALIT

Valinnaisryhmässä ehditään pureutua teemoihin syvällisemmin, kokeilla useampia tekniikoita tai työstää aiheita pidempään. Tunneilla opitaan tekstiilityön tietoja ja taitoja itse suunnitellen, kokeillen ja tehden. Työskentely kehittää luovuutta ja näppäryyttä sekä luo pohjaa käsityöharrastukselle, josta on hyötyä läpi elämän.

Kurssilla suunnitellaan ja valmistetaan vaatteita ja asusteita erilaisista materiaaleista sekä tekstiilejä kodin sisustukseen esim. kangaspuilla kutoen tai koneella ommellen. Ryhmän toiveiden mukaan tutustumme tekstiilityön erityistekniikoihin ja teemme pieniä askartelutöitä vaihtuvien teemojen mukaan.

KÄSITYÖ, KOVAT MATERIAALIT

Tervetuloa teknisiin töihin tekemällä oppimaan. Metallista, puusta, nahkasta ja luusta ja materiaalista monesta muusta.

Kurssilla suunnitellaan ja toteutetaan omien tarpeiden pohjalta töitä, joita tekemällä opitaan uusia ja syvennetään jo opittuja työmenetelmiä. Työstökoneiden monet mahdollisuudet ja turvallinen käyttö tulevat samalla tutuksi

LIIKUNTA

- Täydennetään ja syvennetään pakollisiin liikuntakursseihin kuuluvia opintoja
- Yritetään löytää vähintään yksi omaan jatkuvaan harrastamiseen sopiva liikuntalaji
- Kurssilla käydään läpi monipuolisesti yksilöurheilulajeja mm. yleisurheilu, frisbeegolf, kamppailulajit, telinevoimistelu, parkour, sirkustelu, suunnistus, rentoutuminen ja lihaskunto/kuntosali.
- Lisäksi tutustutaan muissa maissa harrastettaviin yksilölajeihin

LUPA KOKATA HYGIEENISESTI

Maailman terveysjärjestön, WHO:n määritelmän mukaan elintarvikehygienialla tarkoitetaan kaikkia niitä välittömiä toimenpiteitä, joiden avulla voidaan varmistaa elintarvikkeiden turvallisuus, terveellisyys ja puhtaus alkutuotannosta kulutukseen, eli pelloilta pöytään asti.

Elintarvikealan työntekijältä edellytetään tehtäviinsä nähden riittävää elintarvikehygieenistä osaamista. Hygieniaosaamista voidaan osoittaa Evira:n mallin mukaisella osaamistodistuksella, hygieniapassilla.

Nuorelle hygieniapassista on hyötyä esim. TET-paikkaa tai kesätyöpaikkaa hakiessa.

Kurssilla käydään läpi

- Mitä elintarvikehygienialla tarkoitetaan?
- Mitkä ovat elintarvikehygienian tavoitteet?
- Miksi elintarvikehygieniaosaamista tarvitaan?

Kurssin lopussa suoritetaan osaamistesti, jossa käydään läpi seuraavia osa-alueita:

1. mikrobiologia
2. ruokamyrkytykset
3. hygieeniset työtavat
4. henkilökohtainen hygienia
5. puhtaanapito
6. omavalvonta
7. lainsäädäntö

Testin ottaa vastaan Eviran hyväksymä osaamistestaaja. Testin läpäissyt saa itselleen elintarvikehygieenistä osaamista osoittavan hygieniosaamistodistuksen eli hygieniapassin. Koulutus on opetuksen osalta maksuton, mutta osaamistesti on maksullinen.

ILMAISUTAITOA

Kaipaatko lisää varmuutta omaan esiintymistaitoihin? Uskaltaisitko kokeilla näyttelemistä?

Ilmaisutaidon kurssin tavoitteena 9. luokalla on vahvistaa entisestään omia ilmaisu- ja esiintymistaitoja. Kurssin alussa teemme turvallisen ilmapiirin luomiseksi erilaisia rentoutus- ja virittelyharjoituksia. Myöhemmin keskitymme enemmän erilaisiin puhe- ja improvisaatioharjoituksiin sekä teatteri-ilmaisuun. Kurssilla voidaan työstää valmiiksi joko valmiin tekstin tai oppilaiden ideoinnin pohjalta jokin pieni esitys, joka voi olla oppilaiden valinnan mukaan lyhyt näytelmä tai elokuva tai jokin muu tuotos. Ketään ei kuitenkaan pakoteta näyttelemään yleisön edessä, vaan suunnittelemme kurssin sisällön yhdessä oppilaiden toiveiden mukaisesti.

Kurssin sisältöihin kuuluu mm.

- tutustumis-, keskittymis- ja rentoutusharjoituksia
- äänenkäyttöharjoituksia
- liikkumis- ja improvisaatioharjoituksia
- dramatisointiharjoituksia

KIRJANSIDONTA

Kurssilla opitaan sitomaan oma kirja. Kirjan kansimateriaali voidaan myös toteuttaa itse esim. kankaanpainannalla tai erilaisilla kuvataiteen tekniikoilla. Mikäli aikaa jää, voidaan tutustua myös erilaisiin sidontatekniikoihin kuten japanilainen kirjansidonta.

KITARAKURSSI

Harjoittelet sointuja ja kappaleiden säestämistä joko akustisella tai sähkökitaralla. Jos osaat jo perussointuja, niin harjoittelemme erilaisia komppaustyyliä ja soolonsoiton perusteita.

KOODAUSTA JA ROBOTIIKKA

- Kurssilla syvennyttään koodauksen maailmaan.
- Rakennellaan erilaisia robotteja, aloittaen hyvin yksinkertaisista. Robotteja ohjelmoidaan tietokoneella suorittamaan erilaisia tehtäviä.
- Kurssilla kisailaan myös kavereiden robotteja vastaan! Kuka onnistuu rakentamaan parhaimman robotin?

KUVISPAJA

Tutustutaan kuvataiteen välineisiin, materiaaleihin ja tekniikoihin käyttäen innoittajina eri aikojen taidesuuntauksia. Piirretään, maalataan ja kokeillaan erilaisia 3D-tekniikoita, esimerkiksi savitöitä ja rautalankapatsaita. Tutustutaan öljyvärimaalaukseen ja tehdään omavalintaisesta aiheesta maalaus kangaspohjalle. Kurssin tavoitteena on kehittää taiteellista ilmaisua ja mm. syventää käsitystä väreistä tunnelman luojina.

KÄSINUKKEKURSSI

Valmistetaan kurssilla omat käsinuket. Yhdistetään kurssiin myös ilmaisutaidon harjoituksia tai tehdään pieni esitys nukkien avulla esim. eskareille. Kurssin sisältöä voidaan suunnitella yhdessä.

KÄTEVÄSTI KÄSSÄÄ

Tehdään oppilaan valinnan mukaan erilaisia tuotteita vaatetukseen tai sisustukseen. Opetellaan valmiin ohjeen lukemista ja avataan ohjeiden lyhenteiden maailmaa. Harjoitellaan tekemään muutoksia valmiskaavoihin omien mittojen mukaan. Tutustutaan tekstiilialan uutuuksiin ja hoito-ohjeisiin. Tavoitteena on oppia toteuttamaan tuotteita erilaisista materiaaleista valmiista ohjeista tai omien suunnitelmien mukaan.

LEIVONTAKURSSI

Suolaisia ja makeita leivonnaisia herkkusuille.

- opitaan valmistamaan suolaisia ja makeita leivonnaisia arkeen ja juhlaan
- opitaan valmistamaan leivonnaisia myös erityisruokavaliolisille
- huomioidaan leivonnan suunnitelmallisuus ja taloudellisuus
- kehitetään yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja
- koetaan leipomisen tuottamaa mielihyvää ja onnistumisen iloa.

MAKUJA MAAILMALTA

- tutustutaan vieraiden maiden ruoka- ja tapakulttuureihin
- valmistetaan vierasmaalaisia ruokia ja leivonnaisia
- opitaan suhtautumaan vieraisiin ruokakulttuureihin, uusiin makuihin ja tuoksuihin ennakkoluulottomalla kokeilumielellä
- kehitetään yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja

PESÄPALLOKURSSI

- Kurssilla pelataan paljon ja opetellaan pesäpallon lajitaitoja
 - * lyönnit, kiinniottaminen, pelikäsitys, taktinen peli

PIENMOOTTORIKURSSI

Omien koneiden ja kulkuvälineiden huoltoa, korjausta sekä tuunausta. Kurssilla opiskellaan pienmoottoreiden toimintaperiaatteet sekä rakenne. Kurssi toimii hyvänä valmistautumisena mopokortin suorittamista varten.

SEIKKAILUKURSSI

Tavoitteet ja sisältö:

- kurssin aikana tavoitellaan seuraavia tuntemuksia:
 - minä uskallan
 - kuulun ryhmään
 - osaan toimia
 - minuun luotetaan, minä luotan
- elämyksellisiä toimintakokemusharjoituksia, seikkailutehtäviä
- tapahtuu usein varsinaisen koulupäivän ulkopuolisina aikoina, joskus tarvitaan kyytiapua kotoa.

UKULELEKURSSI

Ukulele on hauska soitin, joka sopii sekä aloitteleville soittajille että jo muita soittimia soittaville.

Kurssilla käydään läpi ukulelensoiton perusasioita. Painotus on kappaleiden komppaamisen opettelussa, joten kurssilla opetellaan sekä helppoja sointuja että helppoja komppeja. Opittuja asioita sovelletaan sitten kappaleiden soittamiseen.

VALOKUVAUSKURSSI

- kerrataan valokuvauksen perusteita ja kuvan sommittelua, syvennetään opittua
- kuvataan digijärjestelmäkameroilla yksin, pareittain tai pienissä ryhmissä
- tehdään erilaisia kuvaustehtäviä koululla ja sen ympäristössä
- katsotaan ja annetaan palautetta otetuista kuvista yhdessä ryhmän kanssa